

Loviisa, Loviisanlahden itärannan hylky, kohde 2516

Meriarkeologian yksikön työmestari Pekka Paanasalo ja tutkija Maija Matikka kävivät perjantaina 20.4.2007 tarkistamassa hylkytiedon, jonka Eila ja Rauno Kurki ilmoittivat meriarkeologian yksikölle sähköpostitse syyskuussa 2006.

Hylky sijaitsee Eila ja Rauno Kurjen kesämökin edustalla (mökin osoite Saaristotie 91, Loviisa) Loviisanlahden itärannalla noin 50 metrin päässä rannasta (veden ollessa normaalikorkeudella). Tarkka paikka ks. Pekka Paanasalon tekemä tarkistusraportti.

Hylky löytyi kesällä 2006 sattumalta, kun ”pojat leikkivät jollalla veden ollessa poikkeuksellisen kirkasta”. Koska vesi on yleensä sameaa, hylkyä ei ole huomattu aiemmin. Kurjet ovat omistaneet mökin muutaman vuoden ajan, eikä edellisten omistajien kuolinpesä, joka mökin myi, maininnut hylystä mitään. Hylky sijaitsee hieman sivussa veneväylästä, jota pitkin saavutaan Kurjen mökin laituriin (mökki on rakennettu 1907).

Tarkastuskäynnin aikana paikalla oli mökin omistajista Eila Kurki. Maija Matikka kuvasi hylystä kesällä 2006 Kurkien nostaman kaaren osan. Kaaren osa jätettiin Kurkien mökille, koska sen ottamista Museoviraston meriarkeologisiin kokoelmiin ei nähty tarpeelliseksi. Eila Kurki arveli antavansa osan Loviisan merenkulkumuseoon, mikä hyväksyttiin.

Hyllylle pääsyä varten lainattiin Kurkien soutuvenettä. Hyllyn päällä on vettä noin metrin verran. Tarkastuskäynnin aikana näkyvyyttä ei ollut lainkaan. Pekka Paanasalo hahmotti soutuveneestä käsin hyllyn sijainnin ja hylkykokonaisuuden laajuuden sondaamalla, ja kokonaisuuden päihin asetettiin pystyyn merkkikepit. Suunnilleen kohteen keskipisteestä otettiin sijaintikoordinaatit. Sen jälkeen Pekka Paanasalo pukeutui sukelluspukuun (ei maskia eikä pulloja), ja meni veneestä veteen tunnustelemaan hylkyä jaloin. Joitakin kokonaisuudesta irrallaan olevia osia nostettiin yksitellen ylös vedestä veneeseen suppeaa dokumentointia (valokuvaus, mittaus) varten, minkä jälkeen kukin osa laitettiin takaisin veteen. Nostettuja osia olivat kaksi laitalautaa (joista toinen ohut ja haurastunut, leveys noin 20 cm, paksuus noin 1,5 cm, toinen paksumpi ja parempikuntoinen, leveys noin 20 cm, paksuus max 4 cm), kaaren osa (muistutti kesällä 2006 nostettua kaaren osaa), sekä kaksi pienempää rakenneosaa. Maija Matikka otti osista melko hankalissa oloissa veneessä diavalokuvia, kuvat numerolla MA200733:1-34. Mikään osista ei ollut sellainen, että se olisi selkeästi soveltunut dendrokronologisen ajoituksen näyttemateriaaliksi.

Hyllyn rakenneosien perusteella voidaan olettaa, että kohde on ollut vedessä yli sata vuotta, ja on siten rauhoitettu muinaisjäännös. Eila Kurjen antaman tiedon mukaan he eivät ole suunnittelemassa ruoppauksia eikä hylky ole siten

vaarassa. Kurki soittaa meriarkeologian yksikköön, kun näkyväisyys joskus on parempi. Jos mahdollista, hylkyä käydään katsomassa silloin.

Eila Kurki oli kuvannut hylkyä 2006 paremman näkyvyyden hetkellä. Hän antoi negatiivit Matikan ja Paanasalon mukaan meriarkeologian yksikön arkistoa varten sanoen, ettei hän itse tarvitse niitä.

Maija Matikka 20.4.2007

NEGAT SKANNATTU CD-ROMILLE,
JOKA NRO:CUA MA200733:35,
SAMOIN KUUSI LIUSKAA KINONEGOJA.
KUVISSA KOVIN HUONO LAATU.

Hyllyn rakenneosista otettuja diakuvia on numerolla MA200733:

KS. KINODIAT

Kuvat MA200733:1-4

Hylystä nostetut kaksi pienehköä rakenneosaa kuvattuna veneen istuimella.

MA200733:5-9

Hylystä nostettu kaaren osa kuvattuna veneen laidalla. Kuvassa mukana työmestari Pekka Paanasalo.

MA200733:10-13

Hylystä nostetut laitalaudat kuvattuna veneen laidalla. Kuvassa mukana työmestari Pekka Paanasalo.

MA200733:14-16

Löydön ilmoittaja Eila Kurki ja työmestari Pekka Paanasalo rannalla. Hylky sijaitsee kuvassa näkyvästä laiturista ulos Loviisanlahdelle päin. Taustalla Loviisanlahden toisella rannalla näkyy Loviisan keskusta. Rantahiekalla hyllyn rakenneosaa, jonka Kurjet nostivat hylystä kesällä 2006.

MA200733:17-34

Hyllyn kaaren kappale, jonka Kurjet nostivat hylystä kesällä 2006. Rakenneosaa on kuvattu rantahiekalla eri suunnista siten, että mittanauha on osan päällä.

Maija Matikka 17.1.2008

DIAT : KS. MERIARKEOLOGIAN KINODIAT

CD-ROM : KS. ARKISTO, HYLYN 2516 ABIRIAT/
ILMOITUS

NEGALIUSKAT : KS. MERIARKEOLOGIAN VÄRINEGAT/
KINO

Kohdenimi: Loviisanlahti

Muut nimet:

Työ n:o: 2006-09:1 : **Hertta:**

Kunta: Loviisa, Loviisanlahti Saaristotie 91

Koordinaatit: Garmin 76, WGS 84 Kohteen keskelle 60°27.195 26°14.785

Hylkykeskittymän alajuoksun puoli 60 27.193 26 14.752

Hylkykeskittymän yläjuoksun puoli 60 27.202 26 14.744

Työn ilmoittaja: Eila Kurki

Paikalla: Meriarkeologian yksikkö: M Matikka, P Paanasalo. Ilmoittaja Eila kurki

Tarkastuskäynnin aika: 2007-04-20

Sukellusolosuhteet: Nolla näkyvyys, syvyys n 1metri, sondaamalla etsitty kohteen rajat ja kahlaamalla tunnusteltu kohde

Sukeltajat: Kahlaamalla tunnusteltu rakenteita ja nostettu osia veneeseen erikseen dokumentoitavaksi

Kohteen kuvaus: Kurjet nostaneet ylös kaaren katkelman, jossa näkyvissä kölin paikka, vesiurat, puutappeja ja rautatappien / naulojen jälkiä. Kohteelta he ovat ottaneet va-kameralla hyvän näkyvyyden aikana kuvia ja todenneet vedessä lisää aluksen osia

Rannalla dokumentoitu kappale: Köliltä lähtevä kaari, jossa puutappeja ulkolankutuksen kiinitykseen, kaaren sivussa rautatappien/naulojen jälkiä vinoneliön muotoisilla prikoilla.

Kaari hiukan koveran muotoinen. Materiaali oletus havupuuta, lustovälit suuria, sydänpuu havaittavissa Kölille oma loveus, sikokölin jäljsetä ei varmaa havaintoa.

Vedestä veneeseen nostettuja kappaleita (palautettu takaisin paikoilleen pohjaan .

Kpl 1= kaaren katkelma, ei mitattu eikä kuvatgtu

Kpl 2= Oletus kylkilankku – pituus noin 5m, leveys 20 senttiä, paksuus 1,5 senttiä (hyvin syöpynyt) – syöpyneitä puutapin reikiä, joiden väli 60 senttiä – tapit lankun reunasta noin 4 senttiä – ei naulanjälkiä näkyvissä – otettu diakuvia.

Kpl 3= Oletus kylkilankku – pituus noin 5 metriä – leveys 20 senttiä – paksuus 4 senttiä – puutapin reikiä (yksi tappi paikoillaan halkaisa 2 senttiä) – tapit lankun reunasta 4 senttiä – yksi isompi reikä 9 senttiä reunasta – naulan reikiä, joiden väli noin 20 senttiä. Diakuvia otettu

Kpl 4= Kaari, joka muuten samanlainen kuin Kurkien ylösnostama, mutta vastakkaisen kaaren liitos kölillä näkyvissä. Diakuvia otettu

Kpl6 = Järeämpi puunkappale, josta ei saa selvyyttä. Diakuvia otettu

Ilman tarkempaa ajoittamista kohteen uppoamisesta voidaan olettaa kuluneen yli sata vuotta

Dendrokronologiset näytteet mahdollisia ottaa

Liitteet: Diakuvat, kuvaseloste, karttaliite (Maija Matikka toimittaa)

2007-05-22 Pekka Paanasalo